СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 236. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 13-го листопаду 1942. No. 236. Jersey City, N. J., Friday, November 13, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

КОРДЕЛ ГОЛ ТАВРУЄ НІМЦІВ ЗА НАЇЗД НА ФРАНЦІЮ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол натаврував німців за те, що вони окупували решту частину Франції. Ця окупація, говорив Гол, є ще одним доказом, як німці вміють ламати свої власні зобовязання і обіцянки. Бож німці зобовязались не окупувати решти Франції, коли французький уряд задержить всі постанови завішення зброї. Уряд в Віші не лише виконував всі постанови, але робив для німців більше, ніж було треба, а проте німці поломали свої зобовязання. Тим вони щераз виявили свою велику брутальність і лицемірство в міжнародних зносинах. Щодо уряду в Віші, говорив Гол, то він загубив і ту маленьку частинку достойности, що мав передтим і тепер став всеціло лялькою в руках Гітлера. Про Дарляна Гол не хотів журналістам нічого сказати.

„ДОВГА, ТЯЖКА ВІЙНА ПЕРЕД НАМИ" — КАЖЕ НАКС.

ПІТСБУРГ. — В промові до зібраних 1,200 промисловців, ветеранів минулої війни і робітників секретар фльоти Френк Накс заявив, що „перед нами довга і тяжка війна". Заки вона скінчиться, ми зазнаємо в нашім житті чимало змін. Він казав, що мусимо продукувати і продукувати, щоб дати воякам зброю в руки. Сама відвага не осягне перемоги. Треба ще міліонів тон сталі, переміненої на ріжні военні машини. Те саме говорив голова комісії людської сили, Пол МекНот. Він казав, що ми мусимо впроваджувати в себе „спартанську економіку", себто таку, що буде обмежатись виключно до найконечніших потреб. Він теж перестерігав, що вкоротці може наступити великий брак робучих рук. Нині маємо затруднених робітників 54 міліони. А треба ще вісім. Тих вісім треба буде відтягнути з цивільного промислу. Начальник постачання американської армії, ґен. Сомервел, заявив, що коли прийдеться рішати, чи маємо робити ще більше зброї, чи цивільні продукти, то рішення певно випаде на користь зброї.

КОРАБЛІ УШКОДЖЕНІ В ПЕРЛ ГАРБЕР ЗНОВ В СЛУЖБІ.

ПЕРЛ ГАРБЕР. — Командант американської фльоти, адмірал Нимиц, з нагоди дня завішення зброї виголосив промову, в котрій заявив, що більшість кораблів, ушкоджених підступно в нападі на Перл Гарбер вже знов у службі. Їх направлено далеко скорше, ніж з початку передбачено це в пляні. Він теж говорив, що останні военні операції значно скріпили його віру в перемогу. Одначе він додавав, що „маємо перед собою довгу і тяжку війну".

ЗА ТОТАЛЬНЕ ЗУСИЛЛЯ.

БОСТОН. — На зїзді К.П.О. представники висказувались за те, щоб в Америці було створене якесь одно центральне бюро, що зорганізувалоб всі зусилля нації на тотальний лад і віддало їх на услуги війни. Але вкупі з тим бажанням бесідники висказувались рішуче проти примусової контролі робітників. Вони нарікали на уряд, зокрема на заряд военної продукції, що він не дає належного голосу робітничим представникам. — На тім зїзді говорив теж сенатор Пепер, котрий вибрав собі за тему покпити собі дещо з прем. Чорчила, за те, що той недавно заперечив, начеб він, як перший міністер короля, працював в напрямку розвалення британської імперії. Пепер дорікав Чоцчилови, що той не забув слова „імперія" і що далі має імперіялістичні цілі. Це зрада тих, що вмирають за свободу і високі ідеали говорив Пепер.

СЕНАТОРИ ОПУСКАЮТЬ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ВІДНОСНО МОЛОДИХ РЕКРУТІВ.

ВАШИНГТОН. — Так виглядає, що сенатори зовсім не будуть боротись за те, щоб щераз було ухвалене застереження відносно молодих рекрутів, а саме — щоб не посилано на фронт поза Америку тих молодих вояків, котрі мають понижче 21 року життя, не давши їм наперед однорічного вишколу. Навіть сам внескодавець сенатор О'Даніел не задумує далі боротись за те застереження. Інші сенатори, що попередньо голосували за те застереження, виїхали з Вашингтону.

ПІДПОЛ. АРОФА ВИКИНЕНО З ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент фльоти, по перестудіюванні справи підполковника Моріса Арофа, що служив в Сен Франціско, порішив викинути його зо служби. Йому доказано, що він брав хабарі.

СПУЩЕННЯ ЧОТИРЬОХ НИЩИТЕЛІВ.

КАРНІ (Ню Джерзі). — Будівельні доки в Карні спустили на воду чотири нові нищителі в однім дни. Крім тих нищителів спущено на воду також чотири допомічні судна. Все це в однім дни. Параді приглядалось біля 500 робітників. Як лиш кораблі опустили будівельні доки, відразу покладено на їх місцях основи для чергових кораблів.

На Ґвадалканалі Американці Знов Скріпили Свої Позиції

ВАШИНГТОН. — Департамент фльоти подає, що американські війська на Ґвадалканалі знов скріпили свої позиції і відкинули японські лінії взад. В тих льокальних операціях брали участь теж американські літаки і кораблі. — Американські літаки бомбардували японські позиції на острові Атта, що є в складі Алевтських островів. Вони знищили сім японських морських літаків. — Союзні війська, що є під командою ґенерала МекАртура, осягнули на острові Нова Ґвінея знов перемогу і викинули японців з позиції біля Оіві. В боротьбі в однім місци згинуло 150 японців. Стільки само згинуло попереднього дня.

ЧИСЛО КОРАБЛІВ В ЕКСПЕДИЦІЇ НА АФРИКУ

НЮ ЙОРК. — Британський міністер продукції, ґен. Лителтон, що тепер перебуває в Америці, виголосив перед товариством оголошувачів, в готелі Комодор, Ню Йорк, промову, в котрій сказав, що американська експедиція на Африку була таких розмірів, як ще ніколи не бувало в історії. В тій експедиції брало участь 850 боевих і транспортових кораблів.

ПЕРЕДБАЧАЄ ПОНОВНЕ ВСТУПЛЕННЯ ФРАНЦІЇ ДО ВІЙНИ

НЮ ЙОРК. — Андре Філіп, французький комісар внутрішних справ і праці, що перебуває тепер в Ню Йорку, заявив, що на його думку вкоротці ціла Франція під проводом Де Ґоля, знов вступить до війни по боці союзників, проти держав осі. Він теж заявив, що не має великого огірчення до Ляваля і Петена за те, що вони робили по завішенні зброї. Найбільшим злочином було саме завішення зброї, говорив він.

ПОБОЮВАННЯ ЗА ПОЛІТИЧНИХ ЕМІҐРАНТІВ У ФРАНЦІЇ

НЮ ЙОРК. — Американські гуманітарні інституції, що піклувались ріжними военними втікачами, висловлюють свої побоювання, що німці зроблять з 300,000 жидами, що ще залишились в неазнятій частині Франції. Націстична влада готова тепер з ними обійтись так само брутально, як обходилась з іншими жидами.

Чорчил Обіцює ще Один Фронт над Каналом

ЛОНДОН. — На відкритті нової сесії британського парляменту виголосив по троновій промові короля довшу промову британський премієр Чорчил і в ній запевняв парлямент, що алїанти доконають у відповідний час нападу через Канал або Північне море. Такий напад вимагає довгих підготовань.

Чорчил представляв, що бій у Єгипті був величезною перемогою аліянтів. Він давав велике признання американській допомозі, головно американським повзам. Бій цей важний ще й тим, що в ньому аліянти перейшли від дефензиви до офензиви.

Далі Чорчил давав велике признання Росії: мовляв, обороняючи себе, Росія зробила кольосальну службу для спільної справи.

У своїй промові король Юрій VI. заповідав повну перемогу Обєднаних Держав та заповідав різні нутрішні реформи в Британії.

Часописи згідно помітили, що відкриття нової сесії парляменту було офіціяльне, але не мало тої виставности, яка його ціхувала в довоєнні часи.

ГІНДУСИ НЕВДОВОЛЕНІ ПОПЕРЕДНОЮ ПРОМОВОЮ ЧОРЧИЛА

НЮ ДЕЛІ (Індія). — С. Р. Раджагопальчарі, бувший премієр Мадрасу, виступив з публичною заявою, що промова британського премієра Чорчила на інавґурації лондонського посадника, в котрій то промові Чорчил заявився проти ліквідації британської імперії, викликала в Індії враження, що Британія не хоче зректися посідання Індії.

ХОЧЕ ПОТЯГНУТИ АРАБІВ НА БІК ОСІ

БЕРН (Швайцарія). — Великий Муфті Єрусалиму виголосив з Барі, в Італії, радіову промову до арабів, у котрій закликав їх станути по стороні держав Осі, бо, мовляв, як переможуть аліянти, то над світом будуть панувати британці й жиди, а як переможуть держави Осі, то араби дістануть незалежність.

ДЕ ҐОЛЬ АПЕЛЮЄ ДО ФРАНЦУЗІВ

ЛОНДОН. — Ґенерал Шарль де Ґоль, провідник Воюючих Французів, закликав у своїй радіовій промові французів, а передовсім вояків і моряків военної фльоти, приступити до боротьби, яку ведуть проти Гітлера Обєднані Держави. Він запевняв слухачів про певну перемогу аліянтів.

НОВА ЗБРОЯ ПРОТИ ДЕРЖАВ ОСІ.—Маємо „офензиву" не тільки в Північній Африці, але і тут — на домашньому фронті в Америці. Перед нами модерні тенки, обезпечені новими сталевими плитами, що їх виробляють в заводах Форда в Дірборн, Миш. Ось таких тенків випускає ця фабрика масово й в рекордовім часі.

ДЕРЖАВИ ОСІ ЛАМАЮТЬ ПЕРЕМИРЯ Й НАЇЗДЯТЬ НА ФРАНЦІЮ

БЕРН (Швайцарія). — Якраз у 24 роки після підписання завішення зброї в першій світовій війні держави Осі поламали перемиря, котрим закінчено війну між ними й Францією, та почали окупувати „вільну" Францію. Німеччина почала наступати в південному напрямі, зміряючи видно до Марселії й Тульону, а Італія в західному напрямі, займаючи Сабавдію, та остров Корсику.

Німецька інвазія почалася рівночасно з двох пунктів: зо Шальон-сір-Саон, на північ від Ліону, та з Мулін, на північ від Віші. З першої місцевости рушили на Францію відділи піхоти, з другої панцирні поїзди.

Італійці перейшли границю коло Вентіміль-Ментон і за кільканацять годин заняли важне місто Ніцу, котре вони вважали правною власністю італійського народу. Італійське радіо заявило теж, що італійські війська доїхали до берегів Корсики й заняли остров без інциденту.

ГІТЛЕР СПОВІЩАЄ ПЕТЕНА ПРО НАЇЗД.

ЛОНДОН. — Паризьке радіо подало текст письма Гітлера до маршала Петена, котрим Гітлер сповістив Петена про наїзд німців на неокуповану Францію. В цім письмі Гітлер представляє справу так, гейби він далі шанував незалежність окупованої Франції та її уряду, а окупація була тільки диктована военною конечністю захороняти Німеччину й безборонну Францію перед загрожуючим наїздом аліянтів. Він каже, що французький уряд може тепер свобідно вертатися на урядовання до Версаю, як собі цього здавна бажав.

Рівночасно з тим письмом Гітлер видав письмо до французів, котре він казав розголосити радіом і розкинути летючками з літаків, а в котрім він теж представляє себе приятелем і оборонцем Франції.

ПЕТЕН ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАЦІСТИЧНОЇ ІНВАЗІЇ.

ЛОНДОН. — Маршал Петен, начальник французької держави, заложив урочистий устний протест проти німецької інвазії неокупованої Франції. Цей протест зложив маршал на руки ґенерала маршала Карла фон Рундштедта, начального команданта німецьких військ у західній Европі, покликавши його до себе на авдієнцію. В тому протесті Петен згадав про письмо Гітлера про те, що мовляв військова конечність вимагає уневажнення перемиря. „Я протестую врочисто проти цих рішень, яких не можна погодити з умовою про перемиря".

На цій авдієнції Ляваля не було.

Радіо в Віші потім сповістило, що Петен ще у місті, хоча передтим була вістка, що він і ґенерал Веґан виїхали в невідомім напрямі.

Незадовго опісля берлінське радіо сповістило, що протест Петена проти вступлення німецьких військ у неокуповану Францію є чистою формальністю, як це видно з приказу французького уряду не ставити опору вступаючим на Францію німцям.

КАСАБЛЯНКА ЗДАЄТЬСЯ АМЕРИКАНЦЯМ.

ЛОНДОН. — Касаблянка, головний порт у французькому Мароку, піддалася американським військам. Тим самим закінчився всякий опір проти окупації Північної Африки американськими збройними силами.

У цей спосіб американські війська доконали вдачно й майже без проливу крови першу стадію американської кампанії проти держав Осі.

ҐЕНЕРАЛ ЕЙЗЕНГОВЕР ЗАКЛИКУЄ ФРАНЦУЗЬКУ ФЛЬОТУ ПРИЛУЧИТИСЯ ДО АЛІЯНТІВ.

ПОСТІЙ АЛІЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК У ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Ґенерал Двайт Ейзенговер, командант американських експедиційних сил у Північній Африці, видав за посередництвом радія заклик до французьких военних кораблів приступити до Обєднаних Держав для боротьби за свободу. Зробити це вони можуть popливши до аліянтської фльоти, зібраної коло Ґібральтару.

Ця фльота виїхала з французького порту Тульону на вістку, що німці почали окупувати решту Франції, а її наміри покищо осталися для аліянтів загадкою. Загадкою є теж поведінка французького адмірала Дарляна, котрий попав у руки американців, а від котрого сподівалися, що він позискає французьку фльоту для аліянтів.

ДЕРЖАВИ ОСІ ВИСАДЖУЮТЬ ВІЙСЬКА У ТУНІСІ.

ЛОНДОН. — Перший зудар між військами Злучених Держав і військами держав Осі буде відай у Тунісі, куди Гітлер кинув поспішно парашутові війська, стягнені з інших фронтів, та куди американська команда вислала поспішно відділи повзів. Німці викинули парашутові війська в Бізерте. Кромі цього вони певно будуть пробувати кинути туди більшу силу військ з недалекого італійського острова Сицилії,

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КІНЕЦЬ ПОЧАТКУ

Ось такими словами схарактеризував воєнні події в Північній Африці британський премієр, Винстон Чорчил. Можна сказати, що вжив дуже скромних слів. Але вони виправдані, коли зважити, що надто рожеві й передвчасні заключення з воєнних успіхів, як виказує минуле навіть самого африканського фронту, бувають небезпечніші ніж гірка правда. Ось тому, коли Аліянти можуть уже таки дійсно триюмфувати з перемоги над ворогами, не зашкодить, коли навіть у такому випадку виявляємо здержливість. Бо, як це слушно підкресляє британський премієр, ще й тепер можна надіятись тут і там важких ударів, а навіть і хвилевих невдач, бо в війні це речі природні, яких годі оминути. Тим більше, коли воює Анґлія, яка, як це Чорчил пригадує, звичайно програє у війні всі битви крім — останньої. Та ледви, чи тим разом так буде. А не буде тому, що ту війну не веде сама Анґлія, але є з нею великі й сильні союзники. Саме завдяки такому союзникови як Злучені Держави не буде, наприклад в Африці, тепер того, що бувало, коли вдавалось армії ґен. Ромеля не тільки виратуватись від розгрому, але ще навіть завдавати британцям нові важкі удари. Вона буде тепер цілком певно зліквідована, а до цього у дуже великій мірі причиниться той воєнний плян, що, як заявив Чорчил, зродився в голові американського президента Рузвелта, а який тепер є здійснюваний на Середземному морі й Північній Африці: в Альжирі, Мароко та Тунісі. Ось цей плян, ось та смілива й успішна американська, чи там аліянтська, офензива закінчують період невдач, яких Аліянти мусіли зазнавати тому, що були до війни не приготовані. Це кінець початку війни, себто періоду, коли Держави Осі користали з своєї воєнної переваги і того, що готовились до цеї війни довгими роками, в часі, коли Аліянти думали тільке про те, як ратувати мир.

При тому треба ще брати під увагу і початок кінця того гітлерівського блахману, що дурив Европу і світ націстівським „новим ладом". Америка є вже близько тих країв і народів, що стогнуть під диктаторськими режімами. Наближаючись до них, вона їм заповідає, що хоч дає свою молоду кров та хоч поносить великанські матеріяльні втрати — нічого за те для себе не бажає, і то від ніякого краю і ніякого народу. Не хоче ні землі, ні чужих природних багатств, ні ніяких відшкодовань. Хоче тільки, щоб настав такий „новий лад", щоб не було насильства навіть над найменшим народом чи краєм, та щоб кожний нарід і кожна країна тішились свободою.

Думаємо, що ось такі заяви американського президента і американського уряду є ще сильнішою зброєю ніж тенки і бомбовики. Особливо тому, що всі ті народи і краї, що є під ворожими окупаціями, кому як кому, але Америці повірять. Слово Америки не буде для них пустою обіцянкою, але справжньою надією на справжній „новий лад". З тим отсе і зачинається друга фаза цеї світової війни — розгром Держав Осі.

Вибори і Загранична Політика

Хоч загранична політика називається „заграничною", то фактично вона все зачинається вдома. В середині нації нуртують ріжні думки і погляди на справи заграничної політики. Ті погляди знаходять своїх чемпіонів, котрі з черги захоплюють ними певні інституції, політичні партії, а далі широкий загал. Кінець кінців нація дає мандат найвищому державному провідникови і він ті думки переводить за границею. Так повстають основи заграничної політики. Нераз забирає чимало літ, доки дана думка, що ферментує наперед в середині краю, не дасться відчути за границею. Державні мужі пильно слідкують за кожним обявом в середині даного краю, знаючи, що це колись може в певний спосіб відбитись і за границею.

З великим зацікавленням, а навіть певним страхом, анґлійці слідкували за тим, що ділось тепер в нас, в Америці. Зокрема занепокоїли анґлійців останні вибори, котрі дали перевагу противникам президента Рузвелта, та покликали до слова людей, котрі мають ізоляціоністичні погляди, як ось Гемилтон Фиш, конґресмен з нюйорського стейту, й інші.

Зрозуміло, що ізоляціонізм, в такій формі, в котрій він існував в роках перед нападом на Перл Гарбер, нині в Америці не існує. Бо такий ізоляціонізм рівнасяб державній зраді і був би караний як зрада. Навіть ті, що може мали сильніші чи слабші ізоляціоністичні погляди перед війною, нині говорять, що треба війну довести до повного переможного кінця. Нововибраний ґубернатор стейту Ню Йорку, Томас Дюї, хоч нераз критикував заграничну політику президента Рузвелта перед війною, та називав її занадто аґресивною, проте по своїм виборі на нюйорського ґубернатора уважав за відповідне вислати до президента, як до начального вожда амер. збройних сил, телеґраму, в котрій прирікав всецілу льояльність йому та обіцював повну співпрацю для вигри війни. Щобільше, підчас виборів бувші ізоляціоністи звертались до виборців не з закликами припинити війну, тільки з закликами напружувати ще більше працю для вигри війни. Вони обіцювали, що коли виборці поставлять їх на впливових становищах, вони краще будуть працювати для воєнних зусиль, ніж їх виборчі противники.

Отже, не було мови про якенебудь припинення війни, чи замирення з ворогами.

Проте ізоляціонізм, в іншій формі, ніж той що був перед війною, в американській нації, серед певних кол, таки існує. Багато провідників, серед котрих деякі знов видряпались на високі публичні становища, думають, що по війні Америка повинна знов усунутись від світових подій, та пильнувати своїх власних справ. По першій світовій війні цього роду ізоляціонізм був високо підняв голову. Це він не допустив до вступлення Америки до Ліґи Націй, започаткованої президентом Америки. По цій світовій війні може подібне повторитись. А цілком певно повториться натиск ізоляціоністів, щоб не допустити Америки до міжнародної тісної співпраці і до зобовязань, котрі така співпраця за собою потягає.

Ось тут можна мати певні побоювання відносно скріплення ізоляціонізму, котре наступило в останніх виборах. Бо це не буде в інтересі Америки, коли вона, вигравши такими великими жертвами війну, усунеться на бік і не захоче використати овочів вигри. Як показують тверді факти, війна, немов велика пожежа, все вибухає не в Америці, тільки далеко за границею. Вона спричинена не американськими державними мужами, тільки іншими світовими паліями. Запаливши ту велику пожежу, ті палії остаточно загрожують і американській державній будові. А це значить, що Америка мусить простягнути певний нагляд над тими паліями, коли не захоче за 25 літ чи скорше, знов занурюватись в потоках крови. Краще контролювати ті відносини, котрі спричинюють війну, ніж встрявати до війни щойно тоді, коли вона вже надобре розпалилась.

В останніх виборах було одно замітне явище: комуністи не звертали свойого головного вістря проти ізоляціонізму, тільки проти так званих „реакціонерів", себто тих людей, котрі в очах комуністів не є „поступові". Були навіть випадки, в котрих комуністи посередно чи безпосередно піддержували бувших ізоляціоністів. Хто знає добре комуністів, а властиво — хто знає з якою дисципліною комуністи виконують припоручення свойого верховного штабу, той мусить застановитись над тим явищем. Це не якесь переочення з боку комуністів. В тім мусить бути якийсь сенс.

Виринає питання, чи часом це не є в інтересі комуністів, щоби в Америці до слова приходили такі групи і такі особи, котрі по переможнім закінченні війни залишилиб світову політичну арену, зокрема залишилиб Европу, і дозволили в той спосіб вирішувати в ній всі справи іншим державам, іншим політичним режімам? По переможнім закінченні війни, наприклад, для Совєтів впливи Америки в Европі будуть дуже не наруку. Вони вже волілиб залишити Европу для себе самих. Вже нині з комуністичних ґазет в Америці віє холодом до всіх пропозицій, в котрих говориться, що Америка по війні візьме велику участь в світових подіях, зокрема в европейських подіях. Тої частини програми Рузвелта комуністична преса зовсім не оплескує. Навпаки, робить квасну міну. Вона оплескує лише те, що приносить користь Совєтам. Також не дуже оплескує Вендела Вилкого, коли він говорить про міжнародню співпрацю Америки та про конечність для Америки взяти найбільшу участь в перебудові нового ладу на світі. Зате вона оплескує Вилкого дуже голосно, коли ходить про негайне відкриття другого фронту.

За тою справою треба пильно слідкувати. Бо не виключене, що зо зростом надій на скору перемогу Обєднаних Держав, комуністи всякої шерсти і закраски зачнуть тихцем поборювати політику президента, політику, котра прямує до встановлення на світі такого ладу, який Америка уважає за справедливий і корисний для людей, а не такий, який готують в Европі імперіялісти ріжного покрою і ріжної фарби.

ОДНА ЧАРКА КАВИ

Уже наближається річниця Перл Гарбора й вступлення Злучених Держав до світової війни, і щойно тепер наближається пайкування кави. Вже рік майже воює Америка проти ворогів, а коли пішла вістка про це зарядження, про пайкування обмеження споживання кави до одної чарки денно, деякі ґазети підняли лямент, гейби американцям сталася якась страшенна кривда, гейби їх хто переслідував або упосліджував. Один нюйорський часопис посунувся в тім згляді так далеко, що цілу фронтову сторону заповнив титулами про пайкування кави так, що не лишилося місця, навіть на такі вісти, як бомбардування Гонґ Конґа або бої за Сталінґрад.

Читаючи такі розпучливі наголовки й статті, читачі ґазет могли би подумати, що може їм діється якась спеціяльна кривда. З тої причини не від речі було би порівняти досвіди американців з пайкуванням з досвідом у цій справі деяких інших народів. Поміччю в тому згляді може послужити нам допис одної недавної іміґрантки до одного нюйорського тижневика.

Починає вона свій лист передовсім з її власних вражінь по приїзді з Франції в Америку. Заставляє її за це говорити те, що вона на всі боки чує балачки про обмеження: то щодо ґазоліни, то що до цукру, то щодо мяса. Всі немозби залякані виглядом дальших обмежень, а ще більше виглядом недостачі деяких товарів. Тимчасом, коли вона приїхала до Америки, вона була просто поражена виглядом достатку всякого товару. Вона каже, що їй просто в голову не могло поміститися, щоби це справді було на яві: ці вулиці, повні крамниць, і ці крамниці, повні овочів, мясив, хліба, молока. Іміґрантці просто відваги не ставало зайти до крамниці й купити собі, що вона хотіла: їй видалося це дивним, просто неможливим, аби можна купувати все те, не маючи на кожний товар квітка. Адже в Франції кожна особа діставала кожного місяця цілу купу квітків на хліб, мясо, олій, картофлі, макарони, цукор, каву, сир, мило, одіння, дерево й вугіль. Кожна особа мусіла вибрати собі крамницю, де вона думала купувати свої харчі, і не могла їх уже потім купувати деінде.

Що зробили би ви, — питається вона американців, — якби ви так дістали кілька ґрамів мяса на тиждень і кілька ґрамів хліба на день? Вона каже, що вона робила: і вони, і всі її знайомі, і певно всі, що жили в Франції, шукали весь час, де би то можна дістати харчу тайком, без картки. Кожний мав там свою тайну, як це робити. Один мав знайомого мясника, інший пекаря, ще інший фармера під містом. Ті, що не курили, вимінювали папіроси за харчі. Ярину продавали без карток, але покупці мусіли вистоювати годинами в хвостах, аби дістати два фунти моркви або шпінаку. Зимою люди вибиралися на ринок в 7. годині рано, і ждали перед крамницями годинами, на холоді, і в слоті. І часто таке траплялося, що в 10. годині вони приходили домів, з перемерзлими ногами, трясучися з холоду, але без ярини, без ніяких інших харчів.

Раз у місяць діставали люди в Франції по одному яйцеві на дві особи. Це значить, шість яєць на рік на особу. Можемо собі представити, як обережно несли вони таке яйце домів і як вони днями дискутували між собою над тим, що з цим яйцем зробити, як його найкраще використати.

Раз на місяць діставали люди в Франції коло 50 ґрамів ковбаси або шинки. На мясних крамницях були виставлені нумери різних покупців і час, коли люди з тими нумерами мали зголоситися зо закупами мяса. Хто мав наприклад нумер 7,124, той ждав, поки на таблиці не показався покажчик, коли мають прийти люди з нумерами від 7,000 до 7,150. Як сказано було, що в четвер 6. листопада, між 10. й 11. годиною рано, то можна бути певним, що покупець не пропустив тої години, бо інакше мусів би ждати на наступну нагоду цілий місяць.

Мяса було ще менше, ніж шинки й ковбаси. А щоби до мяса дістати кістку, треба було бути добрим приятелем різника. А молоко було зарезервоване для дітей і старих людей.

Хліба люди купували по кілька бохонців нараз, так що вони черствіли й ставали на довше. Дописувачка оповідає про таку подію з хлібом. Раз ніччю вона почула дивний гук в кухні. Кинулася до комори й там побачила, що фляшка з алкоголем, котрого вона вживала до розпалу, трісла, а алкоголь розіллявся на бохонці хліба. Вона просто задеревіла зо страху: що їй робити, як їй не стане 5 бохонців хліба? Вона не могла без них обійтися! Вона просушила бохонці, потім вкраяла кусок і зїла. Пробувала, чи пошкодить їй. Не було ніяких наслідків і вони весь цей хліб зїли.

Свій останній пайок кави вона привезла зо собою до Америки. Як вона показала цю каву своїм новим знайомим, вони питалися, що це таке. Кава? З чогож вона складається, ця „кава"? — питалися. Та вона не могла їм сказати.

І мило було таке: багато в ньому було піску й глини, і кожна особа діставала тільки малесенький кусок. Не дивниця, що люди навчилися самі робити якесь мило зо свічок і якоїсь домішки. Та за якийсь час не стало свічок.

А щодо автомобілів, то вони появляються в Франції лише рідко. Як їде авто, то це певно або урядник, або лікар, бо лише вони можуть дістати ґазоліни.

Свій лист закінчує вона словами: „Чи не думаєте, що ми (котрі прибули з Франції) вміємо цінити цей Богом благословлений край свободи, спокою й достатку поживи? І я певна, що ви зрозумієте нас, коли нас збирає сміх, коли люди в Америці починають говорити нам про обмеження споживання?"

До цих слів редактор додав замітку: „Лист нашої дописувачки про те, як виглядає пайкування за границею, повинно час дещо пристидати й застагити нас подумати глибше про те, через що приходиться переживати іншим людям".

І признати відай треба, що ці слова редактора сказані дуже лагідно, бо інший певно пригадав би, що власне таких нарікань на пайкування дуже собі бажає... Гітлер.

ГРЕЦЬКИЙ ЛЕҐІОН В АФРИЦІ ПОМАГАЄ АНҐЛІЙЦЯМ

В Анґлії оприлюднено факт, що з анґлійською армією в Африці воює проти Ромеля грецький леґіон. Він складається з вояків бувшої грецької армії, які втекли з окупованої німцями Греції, щоби помагати військам Обєднаних Держав.

Грецькі леґіони бються в Африці поруч анґлійців і дуже добре відзначилися в боях проти військ Ромеля. Анґлійське командування в Африці дуже вдоволене з грецького леґіону і каже, що грекам належиться велике признання. Вони є відважні, витривалі і добре здисципліновані. Багато з них воювало проти італійських військ в Албанії і знає всі слабі сторони фашистівської армії. (ОНА).

НАЦІСТИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ СЛОВІНЦІВ

Югославянське правительство в Лондоні дістало вістку, що німецький комісар в Славонії, Рейнер, казав розстріляти пять словінських хлопців за те, що вони відказалися вступити до німецького війська. Їх розстріляно на майдані в містечку Мазіре. Рейнер видав розпозядок, щоби депортувати такі родини, яких хлопці відказуються служити при війську.

Поборові комісії в Славонії нарікають на те, що словінська молодь не хоче вступати до армії й замісць іти до війська втікає в гори. Дійшло вже до того, що німецька окупаційна влада каже молодим словінцям так: або вступайте до нашого війська, або будете голодувати. (ОНА).

В НІМЕЧЧИНІ БРАКУЄ ВУГЛЯ.

До Швайцарії прийшло найновіше видання націстівської ґазети „Остдойчер Беобахтер", в якій є поміщений довгий фейлетон на тему недостачі вугля. Наголовок фейлетону такий: „Невже треба забагато палити?" Автор між іншим пише таке:

„Вугіль є дуже цінна річ. Особливо тепер, як маємо великі війни. Його треба звідкись привести, а транспортація є на услугах війська. Вона йому служить, не нам цивілям. Отже мусимо терпіти...

„Подумай над цим німецька господине, застановися і не марнуй того наділу вугля, який ти дістала. Не вкидай до печі забагато, ти готова розтопитися, як в хаті зробиться загорячо.

„Уважай, німкине, що залізне право війни і тебе дотикає". — (ОНА).

ШОЛОМ АЛЕЙХЕМ

НІМЕЦЬ

(3)

— Що трапилось, пане німець? — питаю я, відчинивши двері. Розсердився він тут неімовірно. Надбіг на мене з кулаками, просто таки бити мене хотів.

Потягнув мене німець за руку, повів до вікна і показує, як у нього все тіло покусане. Потім прогнав він мене з кімнати і навіть двері замкнув.

— Мишиґіне якийсь цей німець, — переказую я „моїй" (жінці себто), — великий капризник, йому здалося, що його кусає. Погадай собі, овва, яке нещастя!

— Ну, як це може бути? Це мене дивує! — каже жінка. — Тільки що на Паску всі подушки і все ліжко нафтою поливала.

Гадав я, що мій німець, на другий день цілком розгнівається і втече від нас за тисячу миль. Вкінці-кінців — де там? По давньому ми стали добрими приятелями, знов усміхається, знов пакає люльку, як і перше прохає приготовити йому обід, а поки що, на швидку, прохає „мою" (жінку себто) зварити йому яєць на мягко.

Скільки виб думали яєць? Майже десяток — не більше, не менше. А перед тим, він таки порядно випив і мене трішечки почастував, і знов ми з ним жили!

Прийшла ніч і нараз знов та же сама музика: з початку він собі хропів, сопів, свистав, а потім почав крехкати, охати, фиркати і чухатися, плювати і бурмотіти. Прокинувся нараз і покидав по одній всі подушки. І ще він до того гнівається і лається — і на своїй мові.

— Сакрамента! Доннер-ветер! До дідька, себто. А ранком вставши, він знов говорить „ґут-морґен" і знов пакає свою люльку, і знов усміхається і знов поїв, і знов порядно випив і мене трошечки почастував. Ну, так прожили, один за другим кілька днів, і от прийшов, врешті, той час, що ваґони його прийшли і треба було йому ніби їхати.

Коли прийшов час відізду, і почав німець збиратися в дорогу, попрохав він мене дати йому рахунок. Я йому кажу:

— Ну, для чого нам тут рахуватися? Рахунок, кажу я, короткий, пане німець. Мені належиться з вас одержати за все двацять *пять* рублів.

Тут німець робить великі очи, наче говорить:

— Що? Я нічого не розумію!

Тоді я поясняю йому, як умію по німецьки:

— Потурбуйтесь, — кажу, — заплатити 25 рублевий папірець. Двацять пять карбованців, зрозуміли? Двацять пять рублів, себто.

І на пальцях показую йому: десять, десять і пять.

— Ви, певно, думаєте, що він розгнівався?

Де там! Він пакає свою люльку, усміхається і каже мені, що йому хотілось би знати лише, за що з нього береться 25 рублів. Бере він олівець, клаптичок паперу і прохає мене вирахувати йому ціну на все осібно.

— Ну, так тиж таки досить розумний німець, — гадаю собі. Але у мене все таки розуму *більше твойого* — то що у мене в пяті, того у тебе в голові нема...

— Потурбуйтесь, кажу я йому, пане німець, порахувати за готель, за помешкання, себто, шість днів. Шість разів по півтора рубля — буде девять рублів. Два рази по шість, буде 12 самоварів, себто девядесять копійок. Далі: шість разів майже по десять яєць ранком, і майже по десять на ніч, вийде 120 яєць. Дві копи яєць, рубель за копу — 2 рублі... А шість супів де? Шість кур по пять разів по пятнацять за курку, не рахуючи крупок, міґдалю, петрушки, того та цього, — лапши, мучки, цибульки. Загально для рівного рахунку — шість рублів. А потім ще шість ночий, шість лямп — шістьдесять копійок. Горілку ви пили свою — два рублі. Чаю і цукру ви не брали — рубельчик. Разом три рублі. Вина ви не брали — один рубель. Всього чотири; пива не було — сімдесять копійок. Разом ви маєте розходу майже на пять рублів, але для рівного рахунку поставте пять рублів пятьдесять копійок. Ну, а тепер, пане німець, чиж всього не набереться двацять пять рублів?

Кажу я йому все це цілком спокійно. Гадаєте ви, він може мені що небудь грубе сказав або неприємне що небудь. Сохрани Господи. Курить свою люльку, усміхається, виймає гаманець, викинув двацять пять рублів, наче трьох-рублевий папірець який, дуже гарно попрощався і поїхав з Богом.

— Ну, що ти на це скажеш, жінко, про такого дивака німця?

— Пошли, Господи, кожний тиждень такого німця, булоб цілком не шкідливо.

Добре, поїхав собі німець. Не пройшло і трьох днів, приходить поштар і дає мені листа, але перед тим прохає заплатити йому 14 копійок. За що, требаб знати, 14 копійок?

— Забули, — говорить він, — марку наліпити.

Заплатив я 14 копійок, розпечатав листа — по німецьки написано. Я тут ні слова не розумію. Начинаю я носити цього листа то до одного, то до другого — ніхто не уміє читати по німецьки. От горе! Пооббігав я майже ціле містечко, що ледви найшов провізора із аптеки, який з бідою читає по німецьки. Прочитав він мені цього листа і переклав: пише, як виходить, мені німець, дякує мені дуже за гарне і чисте помешкання, яке він найшов у мене, за нашу гостинність і приняття, про котре він ніколи не забуде...

Дуже приємно, — думаю я собі. — Дуже приємно, мене тішить, коли ти ще лишився вдоволений. Прийшов я до хати і кажу „моїй" (жінці себто).

— Ну, що ти скажеш про того німця — не наврочить би — дурень він таки виходить порядний?

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПЕТРО БЕРЕЗИН

ПОМИЛКИ ВЕРЗАЙСЬКОГО ДОГОВОРУ

ВАШИНГТОН. — (ОНА). — Двадцять чотири роки минає, як одинадцятого листопаду цілий світ святкував закінчення тої війни, що мала бути останньою. Хто жив тоді в Злучених Державах, той напевно собі пригадує, як люди раділи з того приводу, що позбулися воєнного тягару. Були паради, походи, віча, промови, забави тощо. Але як порівняємо втрати, які понесла в останній війні Европа з втратами Америки, то переконаємось, що з 30,000,000 вбитих і ранених, американців було тільки 350,-000 душ. З всеї мобілізованої сили Австро-Угорщина втратила 90 відсотків, Америка тільки девять. День Перемиря святкували люди по цілому світі. Вони говорили про страшні часи першої світової війни і казали, що подібна траґедія не повинна повторитися. Але так не сталося. Ми вже переживаємо четвертий рік другої світової війни. В Китаю вона два роки старша. Точного підрахунку втрат ще не знаємо, але є підстави вірити, що вони вже є більші ніж були в першій війні. А щодо руїни, то вона напевно більша.

В День Перемиря не зашкодилоб нам застановитись над тим, чому саме не дописав Верзайський договір, яким його творці хотіли припинити сварню в Европі. Не вистачить показати пальцем на умово збоченого Гітлера, чи на галасливого Мусолінія і сказати, що вони єдині є винуваті за нинішну катастрофу. Їх глупі теорії расової вищости, націзму й фашизму є льоґічним висновком того, що сталося тому двацять чотири роки в Парижі. Верзайський договір дав підстави до триюмфу самоозначенню народів над інтернаціоналізмом. Нині вже маємо наслідки.

Вудров Вилсон вірив в дві засаді — в самоозначення народів і в потребу міжнародньої кооперації й контролі. Першу ціль йому до певної міри вдалося перевести в життя, а другу й третю — ні. Нові політичні границі в Европі по світовій війні були підставою росту національних ріжниць і цілком не розвязували економічного питання народів Европи. Зростаючий націоналізм ограничував міжнародну торговлю і підготовляв ґрунт до нової війни. Якщо по скінченню цеї війни ми не звернемо уваги на вище наведену справу, то націоналізм може ще раз бути причиною війни. Треба виготовити якийсь міжнародний господарський плян, на основі котрого всі держави малиб доступ до потрібних для модерної індустрії сирівців. Як політичні границі не стоятимуть на дорозі до справедливого розподілу добра, то й націоналізм не буде розвиватися. Над справою зроблених при підписанню Верзайського договору помилок варта серіозно застановитись і старатись, щоби вони не були повторені. Провідники Обєднаних Держав вже справу зрозуміли і, з приємністю треба відзначити, що вже виробляються такі пляни мира, які ставлять господарські вимоги вище політичних й ґеографічних границь.

Американські урядовці вже нераз висловлювалися, що після цеї війни демократичні доктрини повинні стати основою господарського й політичного життя на світі. Штучно збудовані національні границі не повинні гальмувати економічного розвою. Торговля мусить бути вільна й не мати таких перепон, які робили їй націоналістичні держави в останніх літах. Атлянтійський Чартер каже, що всі держави мають рівне право до потрібних їм сирівців. Обєднані Держави вже користають з цього права на основі підписаної ними „ленд-ліз" угоди. А як скінчиться війна, то на основі плянів, які виготовляються, має бути міжнародня кооперація у відбудованню світа й добуванню природних багатств, яка дасть працю демобілізованим воякам і буде основою кращого економічного життя. Здобутий у війні Обєднаними Державами досвід при обміні потрібних матеріялів не сміє пропасти, але буде підставою кращого міжнародного товарообміну. Воєнний досвід взаємного товарообміну показав, що нині ніяка держава не є самовистарчальна. І чим вільніша буде торговля, тим ліпше буде для всіх.

Як скінчиться війна, то всю промисловість, все технічне знання і всю людську робочу силу треба запрягти до праці в корисній індустрії: на загальне добро людства. Тоді кожна на світі одиниця зможе краще жити й користати з загального добра, але треба тямити те, щоби не повторити зроблених у Верзайському договорі помилок. Бо ліпше буде працювати й користати з праці разом, ніж одинцем.

ВІДЗНАЧЕННЯ ҐЕН. МОНТҐОМЕРІ. — Лютенант-ґенерал Бернард Л. Монтґомері, командант Британської Восьмої Армії, що повела в Єгипті успішну офензиву проти ґен. Ромеля, зістав повним ґенералом, а крім того дістав від короля шляхотський титул. Бачимо його на образку, як припинає грецьку відзнаку до капелюха.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Прихід з Союзового Концерту.

Дня 10. листопаду ц. р. в У. Н. Домі в Бруклині відбулись збори Комітету відділів У. Н. Союзу на терні більшого Ню Йорку. На той мітінг урядники відділів поприносили гроші, а також жертви з відділових кас, та збірки з посвячення прапорів служби. Всіх грошей з концерту і збірок нараховано поверх $900. Але ще не всі гроші зібрано, бо деякі члени ще не звернули грошей за тикети.

Тому, що гроші треба в найкоротшому часі передати на ту ціль, на котру вони були зібрані, себто на Армі Емердженсі Реліф, збори порішили в найближчих днях передати на ту ціль $900, а решту грошей зібрати в найближчих днях, або тижнях. Для тої цілі порішено продовжити збірки ще на один місяць. Всі відділи, чи які інші товариства, що хотілиб причинитись то згаданої цілі, повинні вислати свої жертви до касієра Комітету: Nikolas Podhayny, 99 East Broadway, apt. 3., New York, N. Y.

Точний звіт збірок, скільки хто дав, буде проголошений в ґазеті по замкненні кампанії. Збори підкреслили, що тов. „Дністер", 361 відділ У. Н. С., зложило зо своєї каси на ту ціль $200. Чергові збори відбудуться за два тижні.

Комітет Відділів У. Н. С. більшого Ню Йорку.

БОСТОН, МАСС.

Нагорода за виконану працю.

Наш відділ 238 У. Н. Союзу є одним з тих, який звик про себе давати знати з боку — праці. Через таку свою вдачу він і зріс чисельно, морально й матеріяльно. Бо так є, що наших людей тягне туди, де є добра праця. Такою є тепер праця для нашого краю, для Америки. Давніше притягало наших людей те, що ми робили з привязання до поневоленого українського народу. Та як тільки Америка пішла в війну, ми зачали готовитись до того, щоб її усіми силами помагати з вірою, що як Америка переможе, то всім людям буде краще, лекше й свобідніше жити. Ми виконували і далі виконуємо ріжну американську роботу, але в відділі клали ми головну увагу на те, щоб члени закупили якнайбільше воєнних бондів. Урядники відділу, при помочі о. В. Каськова, повели кампанію, щоб всі ми вкладали з наших заробітків по 10% на воєнні бонди. І то так довго, поки війна не скінчиться. Ось тепер нам вдалося, а дня 4. листопаду наш 233 відділ У. Н. Союзу дістав від Департаменту Скарбу з Вашингтону гарну посвідку, „Сертифікет ов Ріворд", підписану секретарем скарбу Морґентавом, за те, що ми виповнили свої громадські обовязки на 90%. Остає нам ще виконати 10%. Це буде вкоротці виконане, бо вже зголошуються нові члени, що хочуть бути нарівні з іншими в патріотизмі і любові до нашої прибраної Батьківщини. Про нашу посвідку і признання помістили згадку майже всі бостонські ґазети. Ось так треба нам усім виявляти наше почуття до країни Дядька Семи. Ось так треба доказувати, якої перемоги ми хочемо і для якої працюємо.

Н. Давискиба.

ГОТОВ ВІДІГРАТИ ВАЖНУ РОЛЮ.

Це ґенерал Анрі Жіро, що вславився підчас першої світової війни як один з найкращих французьких вояків. Підчас другої світової війни попав в німецький полон, з якого втік. Тепер є він в Африці й збирає довкола себе французів для боротьби з Гітлером. Американський уряд попирає його змагання.

ЧЕСТЕР, ПА.

Листопадове Свято.

Старанням української православної парохії й Українського Народного Дому відбулося у нашій громаді Листопадове Свято в неділю дня 1. листопаду.

У місцевій прав. церкві, о. Омелян Мицик відправив по вечірні панахиду за поляглих американських та українських борців. Вечером українське громадянство прибуло численно до Українського Народного Дому на концерт.

Програма була доволі обширна і гарно опрацьована. Свято отворив о. О. Мицик, покликуючи до вступного слова предсідника У. Н. Дому, Михайла Тершавського, котрий пояснив ціль і завдання свята та згадав за героїв Америки й України, що поляглі в обороні правди і волі. Його тепле і щире вступне слово вітали присутні гучними оплесками.

Дальше виступив місцевий хор ім. Лисенка під проводом учительки Еви Сороки, який відспівав по англійськи „Америка ди Бютіфул", а по українськи „Слава Вкраїні". Обі мельодійні пісні вийшли мило. Пані Софія Єдинак віддеклямувала „Кругом неправда і неволя" Шевченка, а пані Марія Велен віддеклямувала вірш по англійськи. Деклямації були добре віддані, за що приявні на галі громадяни дали їм грімкі оплески.

Святочну промову сказав головний секретар Української Народної Помочі, Степан Фік. Його промова зродила гарне і патріотичне почування. Бесідник, що був наочним свідком листопадових днів, розказав про ті великі й світлі моменти визвольних змагань України.

Дальше хор Лисенка відспівав пісню „Україно", а ученица Константина Висоловська віддеклямувала вірш Шевченка. По англійськи деклямувала панна Юстина Огар „Авр гірос"

Після милозвучної пісоньки „Гей ви Стрільці Січові", яку відспівав хор Лисенка, Олена Михальцевич віддеклямувала „Послання" Шевченка.

Промову до нашої молоді в англійській мові, виголосив о. Омелян Мицик, говорячи про значіння Листопадового Свята та подаючи історичні факти. Його промову вітали гучними оплесками.

Це величаве свято 1-го Листопаду закінчено американською піснею „Май Контрі" і національним гимном України. Після цього о. О. Мицик подякував всім за труд біля свята.

Треба згадати, що за успіх належиться також щира подяка о. О. Мициковi.

"Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces." —Franklin D. Roosevelt, President of the United States.

★ ★ ★

Think War! Act War! Buy WAR SAVINGS BONDS—at least 10% of your pay every payday!

ЛІМЕН ВІДВІДУЄ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Теперішний ґубернатор стейту Ню Йорк, Лімен, котрий залишиться в Олбані лише до кінця року, відвідав президента. Вкупі з тим говорять, що президент готує йому якусь державну посаду. Мабуть він стане помічником ґен. Сомервела, начальника постачання американської армії.

ВЕЛИКИЙ ДОСПІХ РОСІЙСЬКИХ СКОРОПАДНИХ ВІЙСЬК.

МОСКВА. — Відділ советських парашутових військ осів з літаків недалеко коло великого летничого майдану держав Оси в західному Кавказі й знищив у ньому 23 німецькі літаки.

Тимчасом у Сталінграді дещо вспокоїлися. Росіяни припускають, що німці готовляться до нового наступу на тому фронті з ціллю захоплення всего правого берега Волги.

НАЦІСТИ СТЯГАЮТЬ ВІЙСЬКА ЗО СХІДНОГО ФРОНТУ

АНКАРА (Туреччина). — Начальна головна команда німецької армії приказала стягнути негайно зо східного фронту одну четвертину своїх збройних сил, аби кинути їх на Францію, Італію й Африку. Вицофані з Росії війська обчисляють на 52 дивізії, себто понад 500,000 вояків.

ШВАЙЦАРІЯ ЗАСУДЖУЄ НА СМЕРТЬ ВОЯКІВ ЗА ЗРАДУ ВОЄННОЇ ТАЙНИ.

БЕРН. — Федеральний сойм відкинув апеляцію трох вояків засуджених на смерть за відкривання воєнної тайни про оборону краю. Присуд над ними має бути виконаний до 24 годин після відкинення апеляції.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 14. листопаду, в год. 8. ввечір, в Українській Громаді при 23. і Брави улицях. Просимо всіх членів прийти на означений час, а довгуючі обовязково повинні прийти і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; Гр. Бучко, секр.

НЮ ЙОРК, Н.Й. — Збори Укр. Запомогового Тов. Дністер, від. 361. відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 8. ввечір, в Парохіяльній Гали, 217-19 Іст 6-та вул. (бувшиҟ Карпатія Гал.) Просимо всіх членниць і членів прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Тепер є важні часи і уряд потребує вашої помочі в нарадах на зборах. Член, котрий не приходить на збори, не помагає в розвитку організації. Зареєструйте свої бонди, хто ще цего не зробив. Вписуйте в члени У. Н. Союзу своїх дітей і родини. Просимо всіх довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо приходить кінець року і треба дати часу до замкнення книжок для фінансового звіту. Члени, що не являться на зборах, будуть підлягати карі згідно зо статутом. — За уряд: Стефан Ковальчук, предс.; Волод. Павлів, рек. секр.; Петро Кучма, фін. секр. Іван Галичин, кас.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 374, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 2. пополудні точно. Просимо членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Контроля має явитись і забрати книжки до контролі. Просимо членів приєднувати нових членів. — За уряд: Микола Кісіль, предс.; Микола Білак, кас.; Василь Пантелюк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в вівторок, 17. листопаду, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі при Фліт ул. Просимо прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки. — М. Снадик, предс.; М. Самоїл, кас.; В. Кушнір, секр.

УВАГА! УКРАЇНЦ СТЕЙТУ КОНЕКТІКОТ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ З НЮ БРИТЕЙН

:—::—: відбудеться :—::—:

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 15, 1942)

В ПРЕКРАСНІЙ АВДИТОРІЇ NATHAN HALE JUNIOR HIGH SCHOOL, 55 TREMONT ST., NEW BRITAIN, CONN.

Весь дохід з цієї імпрези призначений на ARMY-NAVY RELIEF FUND.

Початок точно в 7:30 ввечір. — Вступ 75 ц. Діти 25 ц.

Українці! Прийдіть послухати нашого добре вишколеного хору, а заразом і покажіть своїм хлопцям, що служать у війську чи в маринарці, що Ви про них не забуваєте, а стараєтесь помогти їм всіми своїми силами.

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦІ!

ПАРОХІЯ СВ. ЙОСАФАТА ВЛАШТОВУЄ

ВЕЛИКИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 14. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 14, 1942)

Вступ 50 центів.

Пять премій за найкращі костюми. Перекуска добірна. Товариство рідне, щире. Прийдіть! Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

СТАРАННЯМ ТОВАРИСТВА „БУДУЧНІСТЬ", 4-го Відділу „Оборони України" влаштовується ЛЕКЦІЯ на тему:

УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ В КАНАДІ

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 15, 1942)

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM STREET,

Початок точно в годині 2. пополудні.

Вступ вільний. Лектор МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ.

Шановні Українці! Наше товариство, користаючи з короткого побуту тов. Січинського на сході, котрий щойно повернув з поїздки по Канаді, і говорив 57 лекцій в ріжних провінціях далекої Канади, просить усіх громадян прийти і скористати з цеї небувалої нагоди. Комітет.

УВАГА! — НЮ ЙОРК, Н. Й.!

Старанням 204 Відділ У. Н. Союзу влаштовується виставу

„СВЕКРУХА"

під режисурою п. В. Каспрука і членів Драматичного Гуртка „Промінь"

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 15, 1942)

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ, 334 Іст 14. вулиця, Ню Йорк Сіти

По виставі відбудеться

„ПЕРЕДЗАПУСТНИЙ БАЛЬ"

Початок точно 6-та година ввечір. Вступ 50 цнт.

На ту виставу і передзапустний баль запрошує всіх членів 204 відділу У. Н. С. і Українських Громадян

Уряд 204 Відділу У. Н. С.

НА „WAR CHEST"

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ СТ. МІШІҐЕН

буде відіграна три рази невмируща драма в 5 діях

„НЕВОЛЬНИК"

М. Л. Кропивницького з поеми Т. Шевченка

в неділю, 15-го листопаду 1942

В УКР. РОБІТ. ДОМІ, CARPENTER & MITCHELL, N. DETROIT.

в неділю, 6-го грудня 1942

В УКР. НАРОД. ДОМІ, MARTIN & MICHIGAN, W. DETROIT.

в неділю, 13-го грудня 1942

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, GRAYLING ST., HAMTRAMCK

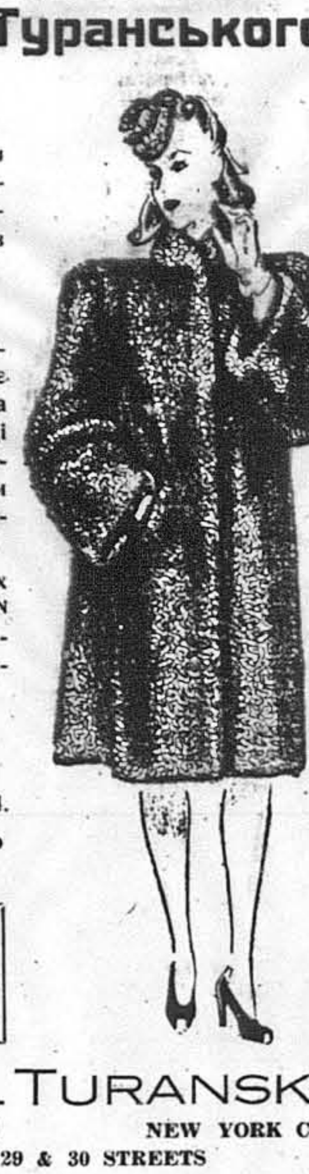
Початок усіх вистав в годині 3:15 пополудні.

Вступ усюди по 75 ц. з податком.

У виставі виступлять найліпші сили української сцени в Дітройт і Віндзор. Співи виконає Укр. Нац. Хор „Думка" під упр. Ів. Атаманця. До пять властивих пісень, хор відспіває ще 11 прегарних пісень. На запрошення обіцялись бути представники американських часописів. Режісер П. Провальний. Управитель танців Григ. Коломиєць. Оркестра під управою панни Стефанії Андрусевич. — О численну участь просить КОМІТЕТ.

УВАГА! Також подаємо до ласкавого відома нашій громаді, що вже приготовляємо отсі вистави: „Перехитрили" й „Назар Стодоля" при помочи У. Н. Хору „Думка". Слідіть за оголошенням У. Ф.

ФУТРА
Михайла Туранського

Persian Lamb

Нема сумніву, що лиш у Михайла Туранського є такий великий вибір шкірок і футер з PERSIAN LAMB.

Persian Lamb

Це не є якібудь шкірки. Кожна шкірка є найліпша, яку можна дістати на ринку. Ці шкірки є вибрані й посортовані визначними кушнірськими фахівцями.

ФУТРО, вироблене з цих HAMMER - BLENDED PERSIAN LAMB, є найліпше закупно, яке ви можете зробити.

ЦІНИ ВІД
$200 до $600
РОЗМІРИ ВІД 12 до 44.

У Михайла Туранського купують з ДОВІРЯМ!

Отворено що дня до 6 год. веч.
В четвер до 9 год. веч.
В суботу до 5 год. веч.

MICHAEL TURANSKY
350 SEVENTH AVENUE — NEW YORK CITY
BETWEEN 29 & 30 STREETS
16th Floor — LAckawanna 4-0973

Проф. Микола Чубатий.

Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні

(Картини нової історії українського народу). 1)

1. Світовий катаклізм першої світової війни приспішує дозрівання української нації.

Станеш до розмови з американським українцем старої еміґрації, що приїхав сюди ще перед першою світовою війною, перед 1914 роком, та завважиш в нього в більшости випадків тугу за старим краєм, за українською землею. Але рівночасно, розпитуючися про той старий край, він стане тобі ставити такі питання, що їх розуміти може тільки українець, що памятає ті часи, сперед першої світової війни. Молодше покоління зі старого краю, що його світова війна застала молодиком або й дитиною, таки не порозумілоб питань цього старшого американського українця.

Чому не порозумілоб? Тому, що цей щирий чоловік стане ставити, на приклад, такі питання: а чи в тому чи другому селі читають тепер яку газету? А чи правда, що в краю не грають „болів"! А правда, що в краю нема "bath-room"-у! Це все автентичні питання, якими наш чоловік став мене особисто допитувати. Не знає добряга, що в старім краю до останньої війни були вже села, де по дві і три сотки ґазет приходило до села тай мабуть вже не було села, де хоч яка десятка примірників ріжної преси не приходилаб. Не знає, що не тільки по містах, але теж по селах вже були розкинені сотні спортових клюбів й що не тільки наші селянські хлопці, ґрали болі, але що поодинокі села ставали вже до змагань. Та що вже й десятки було сіл, де молодь управляла такий модерний спорт як лещета (скі).

Не знає, що "bath-room" та водопроводи вже не тільки є в Америці, але теж вони поширені в старім краю, принаймні по містах. Не знає серденга, що коршма, про яку теж питають, вже взагалі була рідкістю по селах Західної України. А де ще коршмар зацілів, то напевно не мав найменшого впливу на політичне обличча села, як це бувало давними часами.

А станеш говорити з інтелігентом в Америці, мало не та сама історія. „Та що у нас є — говорить до мене один наш тутешній патріот — яка наша мова, та що нею можна виразити, та де її рівнятись до англійської; або чи ми маємо яку науку, де наші вчені, де наші мистці?" — Станеш йому викладати про одну чи другу річ з українських культурних надбань останніх двацять літ, роззявить рота і скаже: А тут ніхто про це не знає. Це теж автентиний факт. Один всечесніший конечно мене став перекoнувати, що я та й краєва преса останніми літами стали писати якоюсь йому не дуже зрозумілою мовою, що це так бути не повинно. Виїхав він тоді з краю, коли ще всі говорили „позаяк, супруга, совітник" та писали обовязково „Ї" з двома точками, так як вчать ще нині наші заслужені на американськім ґрунті дяковчителі. І в голові інтеліґента поміститися не може, що український нарід пережив не тільки політичну революцію, але також духову, що та незрозуміла вповні мова це не професорська видумка, але зуніфікована українська літературна мова, що нею послугується вже загально українська література, наука принайменше від Харкова по Перемишль, як не дальше.

Я цілком не дивуюся, коли таке чую від людей, що приїхали до Америки ще перед війною та полишили рідний край доперва в початках його культурного розвою, який за той час пішов стомилевим кроком наперед. Такого духового поступу напевно не зробило багато народів в останнім часі в Европі.

Кілька літ світової війни та часи визвольної боротьби обудили в українськім демосі не тільки стихійну самосвідомість, але якийсь незрозумілий динамічний гін до всебічного-культурного, суспільного та економічного поступу. Тямлю я передвоєнні часи; цеж саме часи мого академічного життя. Та порівнуючи з тим, що було 1939 року, я сам не пізнаю того народу. Раз принятий динамічний розвій прибирав на силі з кожним днем і не було сили його спинити, дарма, що всі окупанти московський, польський, чеський та румунський до того прямували, як до ясно наміченої мети.

Безпосередні причини того динамічного національного руху це в першу чергу перемішання українців зі Східної та Західної України, а навіть зі Закарпаття та Буковини перший раз в часі світової війни чи то на полі бою, чи в полоні. Російська революція та відродження української держави освідомлювали і найменше свідомих. Українська Держава — це, що видавалося чимсь неосягненим, далеким немов тільки в казці, сталося дійсністю й то дійсністю, якої можна дотикатися, її видіти на власні очи, чути на власні уши.

Вже за минулої війни т. зв. Берестейський Мир (1918) поміж Східною Україною та чотирма центральними державами втягнув і Східну Галичину, себто основну частину Західної України в інтереси цілої України. Вона теж стала предметом переговорів та міжнародних зобовязань поміж вимріяною Українською Державою та другими державами Европи. Українські люди почули, що одна всеукраїська кров починає плисти в їхніх жилах.

Заломання Австрії та Німеччини, а перед усім ідеалістичні кличі американського президента Вилсона про право кожного народу, навіть віками поневоленого, мати на власній землі свою національну державу, викликували теж ентузіязм в Західній Україні. Вони випростовували національний хребет українських людей, пригнутий неволею століть, додавали віри у власну вартість та завзяття у боротьбі за волю рідної землі, включно аж до жертв десяток тисяч в чотирокутнику смерти. Може мало освідомлюють собі старі українські еміґранти в Америці, якою новою вірою для українців стали кличі президента Вилсона, щоб кожен нарід мав свою державу на власній землі. Ті ідеї донині є догмою української політики.

Ось і тут джерело зрозуміння, звідки у того таки здебільша до світової війни неосвіченого українського селянина взялася хоробрість та охота вмирати за батьківщину чи то над Дністром, чи Дніпром, чи на українськім Правобережжі в чотирокутнику смерти. Джерело її саме у тій свідомости, що українці такі самі люди як інші, та мають таки таке саме право до державного життя як поляк, чех чи румун.

Невдача практичного виконання вилсонівської ідеї заломила щоправда давну віру, що міжнародна справедливість приходить зі взнеслими кличами, але натомісць зробила українських людей більшими реалістами, що не хто другий тільки сам український нарід може вибороти собі волю. Двацятьлітнє панування всіх окупантів переконало і пролетаря і малоземельного селянина, що не буде добробуту українським масам тільки у самостійній Українській Державі.

Та найважнішим чинником духового дозрівання українського народу в часі і по світовій війні стала таки сама боротьба за волю. Леґенда Українських Січових Стрільців, практичне всеукраїнство корпусу Січових Стрільців на Великій Україні та тих „сорок тисяч трупів", про які вже співає народня пісня, все це електризувало маси. Протягом трьох років визвольної боротьби український демос зробив такий поступ в національній свідомости, якого й за пятьдесять літ спокійної освідомляючої праці не можна було осягнути.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Сестр. Любов, від. 177, відбуде свої збори в неділю, 15. листопаду, в годині 1. пополудні, 18. Пілґрим ул. Прошу членів місцевих і позамісцевих прийти на час і прошу тих членів котрі є довжні прийти і вирівнати свою належитість. — С. Саска секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 2. пополудні. Уряд просить членів, щоби явились на збори і вирівнали належитість за тікети. — За уряд: Ю. Заґвоцький, Д. Мушастий, А. Данилюк.

ГВАЙТСТОН, Н. Й. — Тов. „Просвіта", від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в год. 8. ввечір під ч. 146-22 — 22-га Еве. Обовязком членів є, прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару згідно зо статтуом. — М. Баран, предс.; С. Кузьма, кас.; М. Дзярський, секр.

УВАГА! УКРАЇНЦІ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦЬ!
ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИК (ЮВІЛЕР) на Філядельфію і околиці.

продає всякі річи, входячі в склад біжутерії, як: заручинові і шлюбні перстені, годинники першорядних фірм для мужчин і женщин, як рівнож всяку срібну столову посуду, по нижчих цінах, як по інших склепах (шторах) чи посередників.

Зайдіть, або напишіть, і переконайтесь у правдивости цього оголошення. Значний опуст для тих, що купують дарунки для жовнірів в американській армії.

ВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Українці, памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО!

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО МУЖЧИН ДО ПРАЦІ (Porters). $24.00 тижневої платні, 40 годин, 5 днів на тиждень. Голоситись кожного дня, крім неділь, від 8. до 10. рано, 3. до 4. пополудні. 236-
613 — 2nd AVENUE NEW YORK CITY.

Д-р ВОЛОД. ҐАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті прібки переконаєтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, ґази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціяльна Оферта
по знижених цінах.

[ ] $1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] $1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] $2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent COD. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО

Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якости, а наша услуга є завше першорядна.

Ми починаємо нашу ціну дуже низеньким числом, так, що особа в дуже умірκованих матеріяльних умовинах може нами послугуватися.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5939 — Phone: BAyonne 3-0540

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА АБО ЖІНКИ, в старшім віці, до праці коло хати. Платня згідно з умовою, мешкання і харч. Голоситься до: 235-40
JOHN STOGRYN
51-57 McWHORTER STREET
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-4193.

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА в віці від 50 до 55, до загальної праці в кухні і їдальні. $50 місячної платні з повним прохарчуванням. 234-6
HEBREW HOME FOR AGED
198 Stevens Avenue, Jersey City, N.J.
Tel.: BErgen 4-2728.

ПОТРІБНО АВТОМОБІЛЕВИХ механіків і помічників. Голоситься до: 235-7
DAN ZEMAN, Inc.
5637 Hudson Boulevard
North Bergen, N. J.

ПОТРІБНО JANITOR-A до управи 15-фамілійного дому. Платня $30.00 і помешкання з 4. кімнат.
616 WEST 182nd STREET
NEW YORK CITY.

РАДІО ПРОГРАМА
„ГОЛОС УКРАЇНИ"
перенесена на 9. годину ввечір в ПОНЕДІЛОК, ВІВТОРОК і ЧЕТВЕР зо стації WBYN.
Продусер і анонсер Родіон Сліпий.
Пригадуємо слухачкам і слухачам, що РАДІОБАЛЬ ґрограми Г. У. відбудеться в суботу, 21. листопаду ц. р., в Парохіяльній Гали, 217 Е. 6. вулиця, Н. Й. Початок у 7:30 вечером. Вступ 55 ц. Музика Йосифа Сиґура.

СЛУЖБА БОЖА (ЛІТУРҐІЯ) ДЛЯ НАРОДНЬОГО ХОРУ.
Музику зложив о. ГРИГОРІЙ ПАВЛОВСЬКИЙ.
На 60 сторінках зошит має 42 чч. співів на мішаний хор, опрацьованих на підставі „самолівки", Київських й інших роспівів. Дає можливість співу при обмеженім складі голосів. Видання міміографічне, партитура в три ряди (С-А, Т. Б.). Міцна обгортка—імітація шкіри. Ціна $2.50. Для церковних харів при замовленню шести примірників ціна $2.00 за примірник.
Окремо відбиті з тої Служби Божої: „Отче і Сину" і „Вірую" — 25 цит. „Достойно" — 10 цит. Два канти: „О Всепітая Мати" і „Страдальна Мати" — 15 цит.
Замовляючо на суму менше двох долярів, треба додати 10 центів на пересилку. Адреса: 136,-
Rev. G. PAVLOVSKY,
2001 Leishman Ave., Arnold, Pa.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ҐРОСЕРНІ й ріжного рода бизнеси.
Полагоджую нотаріяльні справи.
Продаю ріжного рода асекурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

БОЛІНІҐ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Лікує зґрубіння литок і котиків.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. — $295.00
Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

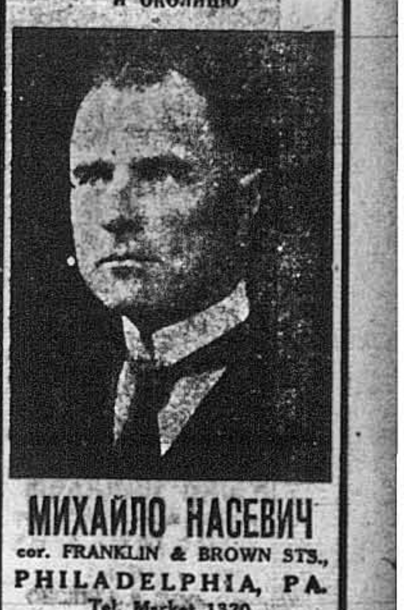
МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 668. Захована зброя.

Рука Джеґера сягнула за пазуху. Він порішив боронитись до останнього, якщоб Еґаліс сказав, хто його пробував вбити.

Але ранений Еґаліс задумано шептав: „Я не знаю, хто мене ранив. Та я певний, що ніхто з тих, що тут є, не є моїм ворогом. Всі вони є моїми приятелями.

„Коли так, то вбивник мусів згинути в розбитім кораблі," відповів Тарзан, здвигаючи загадочно раменами. Еґаліс зрадів.

Джеґерови також стало лекше. Проте він рішився звести з Тарзаном остаточну боротьбу, уживаючи до того своєї тайної зброї. Він чекав лише на відповідну хвилю.